

звязаных з недастатковасцю канкрэтных спецыяльных ведаў і адсутнасцю агульнапрынятых алгарытмаў.

ГЛАВА 7 ПАТРАБАВАННІ ДА ВЫНІКОВАЙ АТЭСТАЦЫІ

39. Выніковая атэстацыя ажыццяўляецца дзяржаўнай экзаменацыйнай камісіяй.

Да выніковай атэстацыі дапускаюцца студэнты, курсанты, слухачы, якія цалкам выканалі адпаведныя вучэбны план і вучэбныя праграмы.

Выніковая атэстацыя студэнтаў, курсантаў, слухачоў пры засваенні адукацыйнай праграмы вышэйшай адукацыі I ступені па спецыяльнасці 1-21 03 01 «Гісторыя (па напрамках)» праводзіцца ў форме дзяржаўнага экзамену па спецыяльнасці, напрамку спецыяльнасці і абароны дыпломнай работы.

Пры падрыхтоўцы да выніковай атэстацыі фарміруюцца або развіваюцца кампетэнцыі, прыведзеныя ў табліцы 2 дадзенага адукацыйнага стандарта.

40. Праграма дзяржаўнага экзамену распрацоўваецца ўстановай вышэйшай адукацыі ў адпаведнасці з Правіламі правядзення атэстацыі студэнтаў, курсантаў, слухачоў пры засваенні зместу адукацыйных праграм вышэйшай адукацыі.

41. Патрабаванні да структуры, зместу, аб'ёму і парадку абароны дыпломнай работы вызначаюцца ўстановай вышэйшай адукацыі на аснове дадзенага адукацыйнага стандарта і Правілаў правядзення атэстацыі студэнтаў, курсантаў, слухачоў пры засваенні зместу адукацыйных праграм вышэйшай адукацыі.

Тэматыка дыпломных работ павінна вызначацца актуальнасцю і практычнай значнасцю.

ЗАЦВЕРДЖАНА

Пастанова
Міністэрства адукацыі
Рэспублікі Беларусь
20.04.2022 № 83

АДУКАЦЫЙНЫ СТАНДАРТ ВЫШЭЙШАЙ АДУКАЦЫІ (АСВА 1-21 05 01-2021)

ВЫШЭЙШАЯ АДУКАЦЫЯ. I СТУПЕНЬ

Спецыяльнасць 1-21 05 01 Беларуская філалогія (па напрамках)

Напрамак спецыяльнасці 1-21 05 01-01 Беларуская філалогія (літаратурна-рэдакцыйная дзейнасць)

Кваліфікацыя Філолаг. Выкладчык беларускай мовы і літаратуры. Літаратурна-рэдакцыйны супрацоўнік

Напрамак спецыяльнасці 1-21 05 01-02 Беларуская філалогія (камп'ютарнае забеспячэнне)

Кваліфікацыя Філолаг. Выкладчык беларускай мовы і літаратуры. Спецыяліст па камп'ютарнай філалогіі

Напрамак спецыяльнасці 1-21 05 01-03 Беларуская філалогія (дзелавая камунікацыя)

Кваліфікацыя Філолаг. Выкладчык беларускай мовы і літаратуры. Спецыяліст па дзелавой камунікацыі

ВЫСШЕЕ ОБРАЗОВАНИЕ. I СТУПЕНЬ

Специальность 1-21 05 01 Белорусская филология (по направлениям)

Направление специальности 1-21 05 01-01 Белорусская филология (литературно-редакционная деятельность)

Квалификация Филолог. Преподаватель белорусского языка и литературы. Литературно-редакционный сотрудник

Направление специальности 1-21 05 01-02 Белорусская филология (компьютерное обеспечение)

Квалификация Филолог. Преподаватель белорусского языка и литературы. Специалист по компьютерной филологии

Направление специальности 1-21 05 01-03 Белорусская филология (деловая коммуникация)

Квалификация Филолог. Преподаватель белорусского языка и литературы. Специалист по деловой коммуникации

HIGHER EDUCATION. I STAGE

Speciality 1-21 05 01 Belarussian Philology (majors in)

Major in 1-21 05 01-01 Belarusian Philology (Literary Revising and Editing)

Qualification Philologist. Teacher of the Belarusian Language and Literature. Specialist in Literary Revising and Editing

Major in 1-21 05 01-02 Belarusian Philology (Computer Support)

Qualification Philologist. Teacher of the Belarusian Language and Literature. Computer Philology Specialist

Major in 1-21 05 01-03 Belarusian Philology (Business Communication)

Qualification Philologist. Teacher of the Belarusian Language and Literature. Business Communication Specialist

ГЛАВА 1

АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

1. Адукацыйны стандарт вышэйшай адукацыі I ступені па спецыяльнасці 1-21 05 01 «Беларуская філалогія (па напрамках)» (далей – адукацыйны стандарт) прымяняецца пры распрацоўцы вучэбна-праграмавай дакументацыі адукацыйнай праграмы вышэйшай адукацыі I ступені, якая забяспечвае атрыманне кваліфікацыі спецыяліста з вышэйшай адукацыяй, і адукацыйнай праграмы вышэйшай адукацыі I ступені, якая забяспечвае атрыманне кваліфікацыі спецыяліста з вышэйшай адукацыяй і інтэграванай з адукацыйнымі праграмамі сярэдняй спецыяльнай адукацыі (далей, калі не ўстаноўлена іншае – адукацыйная праграма вышэйшай адукацыі I ступені), вучэбна-метадычнай дакументацыі, вучэбных выданняў, інфармацыйна-аналітычных матэрыялаў.

Дадзены адукацыйны стандарт абавязковы для прымянення ва ўсіх установах вышэйшай адукацыі, якія ажыццяўляюць падрыхтоўку па адукацыйнай праграме вышэйшай адукацыі I ступені па спецыяльнасці 1-21 05 01 «Беларуская філалогія (па напрамках)».

2. У дадзеным адукацыйным стандарце выкарыстаны спасылкі на наступныя акты заканадаўства:

Кодекс Рэспублікі Беларусь аб адукацыі;

Агульнадзяржаўны класіфікатар Рэспублікі Беларусь АҚРБ 011-2009 «Спецыяльнасці і кваліфікацыі» (далей – АҚРБ 011-2009);

Агульнадзяржаўны класіфікатар Рэспублікі Беларусь АҚРБ 005-2011 «Віды эканомічнай дзейнасці» (далей – АҚРБ 005-2011);

СТБ ISO 9000-2015 Сістэмы менеджменту якасці. Асноўныя палажэнні і слоўнік (далей – СТБ ISO 9000-2015).

3. У дадзеным адукацыйным стандарце прымяняюцца тэрміны, вызначаныя ў Кодексе Рэспублікі Беларусь аб адукацыі, а таксама наступныя тэрміны з адпаведнымі азначэннямі:

базавыя прафесійныя кампетэнцыі – кампетэнцыі, якія фарміруюцца ў адпаведнасці з патрабаваннямі да спецыяліста з вышэйшай адукацыяй I ступені і якія адлюстроўваюць яго здольнасць вырашаць агульныя задачы прафесійнай дзейнасці ў адпаведнасці з атрыманай спецыяльнасцю;

заліковая адзінка – лічбавы спосаб выражэння працаёмістасці вучэбнай работы студэнта, курсанта, слухача, заснаваны на дасягненні вынікаў навучання;

кваліфікацыя – падрыхтаванасць работніка да прафесійнай дзейнасці для выканання работ пэўнай складанасці ў рамках спецыяльнасці, напрамку спецыяльнасці (АКРБ 011-2009);

вынікі навучання – веды, уменні і навыкі (досвед), якія асоба, якая навучаецца, можа прадэманстраваць па завяршэнні вывучэння канкрэтнай вучэбнай дысцыпліны або модуля;

забеспячэнне якасці – частка менеджменту якасці, арыентаваная на прадстаўленне ўпэўненасці ў тым, што патрабаванні да якасці будуць выкананы (СТБ 180 9000-2015);

кампетэнтнасць – здольнасць прымяняць веды і навыкі для дасягнення намечаных вынікаў (СТБ ISO 9000-2015);

кампетэнцыя – веды, уменні і вопыт, неабходныя для вырашэння тэарэтычных і практычных задач;

модуль – адносна адасобленая, лагічна завершаная частка адукацыйнай праграмы вышэйшай адукацыі I ступені, якая забяспечвае фарміраванне пэўнай кампетэнцыі (групы кампетэнцый);

спецыялізаваныя кампетэнцыі – кампетэнцыі, якія фарміруюцца ў адпаведнасці з патрабаваннямі да спецыяліста з вышэйшай адукацыяй I ступені і якія адлюстроўваюць яго здольнасць вырашаць спецыялізаваныя задачы прафесійнай дзейнасці з улікам накіраванасці адукацыйнай праграмы вышэйшай адукацыі I ступені ва ўстанове вышэйшай адукацыі;

спецыяльнасць – від прафесійнай дзейнасці, які патрабуе пэўных ведаў, навыкаў і кампетэнцый, якія набываюцца шляхам навучання і практычнага досведу, – падсістэма групы спецыяльнасцей (АКРБ 011-2009);

універсальныя кампетэнцыі – кампетэнцыі, якія фарміруюцца ў адпаведнасці з патрабаваннямі да спецыяліста з вышэйшай адукацыяй I ступені і якія адлюстроўваюць яго здольнасць прымяняць базавыя агульнакультурныя веды і ўменні, а таксама сацыяльна-асобныя якасці, якія адпавядаюць запытам дзяржавы і грамадства;

філалогія – сукупнасць навук, якія вывучаюць культуру народа праз моўны, змястоўны і стылістычны аналіз пісьмовых і вусных тэкстаў.

4. Спецыяльнасць 1-21 05 01 «Беларуская філалогія (па напрамках)» у адпаведнасці з АКРБ 011-2009 адносіцца да профілю адукацыі D «Гуманітарныя навукі», напрамку адукацыі 21 «Гуманітарныя навукі».

У адпаведнасці з АКРБ 011-2009 па спецыяльнасці прадугледжаны напрамкі спецыяльнасці:

1-21 05 01-01 «Беларуская філалогія (літаратурна-рэдакцыйная дзейнасць)»;

1-21 05 01-02 «Беларуская філалогія (камп'ютарнае забеспячэнне)»;

1-21 05 01-03 «Беларуская філалогія (дзелавая камунікацыя)».

Напрамак спецыяльнасці 1-21 05 01-01 «Беларуская філалогія (літаратурна-рэдакцыйная дзейнасць)» забяспечвае атрыманне кваліфікацыі «Філолаг. Выкладчык беларускай мовы і літаратуры. Літаратурна-рэдакцыйны супрацоўнік».

Напрамак спецыяльнасці 1-21 05 01-02 «Беларуская філалогія (камп'ютарнае забеспячэнне)» забяспечвае атрыманне кваліфікацыі «Філолаг. Выкладчык беларускай мовы і літаратуры. Спецыяліст па камп'ютарнай філалогіі».

Напрамак спецыяльнасці 1-21 05 01-03 «Беларуская філалогія (дзелавая камунікацыя)» забяспечвае атрыманне кваліфікацыі «Філолаг. Выкладчык беларускай мовы і літаратуры. Спецыяліст па дзелавой камунікацыі».

5. Спецыяльнасць 1-21 05 01 «Беларуская філалогія (па напрамках)» адносіцца да ўзроўню 6 Нацыянальнай рамкі кваліфікацый вышэйшай адукацыі Рэспублікі Беларусь.

ГЛАВА 2

ПАТРАБАВАННІ ДА ЎЗРОЎНЮ АСНОЎНАЙ АДУКАЦЫІ АСОБ, ЯКІЯ ПАСТУПАЮЦЬ ДЛЯ АТРЫМАННЯ ВЫШЭЙШАЙ АДУКАЦЫІ І СТУПЕНІ, ФОРМАЎ І ТЭРМІНАЎ АТРЫМАННЯ ВЫШЭЙШАЙ АДУКАЦЫІ І СТУПЕНІ

6. На ўсе формы атрымання вышэйшай адукацыі могуць паступаць асобы, якія маюць агульную сярэднюю адукацыю або прафесійна-тэхнічную адукацыю з агульнай сярэдняй адукацыяй або сярэднюю спецыяльную адукацыю, пацверджаную адпаведным дакументам аб адукацыі.

Прыём асоб для атрымання вышэйшай адукацыі І ступені ажыццяўляецца на падставе пункта 9 артыкула 57 Кодекса Рэспублікі Беларусь аб адукацыі.

7. Навучанне па спецыяльнасці прадугледжвае наступныя формы атрымання вышэйшай адукацыі І ступені: вочная (дзённая, вячэрняя), завочная (у тым ліку дыстанцыйная).

8. Тэрмін атрымання вышэйшай адукацыі І ступені ў дзённай форме складае 4 гады.

Тэрмін атрымання вышэйшай адукацыі ў вячэрняй форме складае 5 гадоў.

Тэрмін атрымання вышэйшай адукацыі ў завочнай форме складае 5 гадоў.

Тэрмін атрымання вышэйшай адукацыі ў дыстанцыйнай форме складае 5 гадоў.

9. Пералік спецыяльнасцей сярэдняй спецыяльнай адукацыі, адукацыйныя праграмы па якіх могуць быць інтэграваныя з адукацыйнай праграмай вышэйшай адукацыі І ступені па спецыяльнасці 1-21 05 01 «Беларуская філалогія (па напрамках)», вызначаецца Міністэрствам адукацыі.

Тэрмін атрымання вышэйшай адукацыі па спецыяльнасці 1-21 05 01 «Беларуская філалогія (па напрамках)» асобамі, якія навукаюцца па адукацыйнай праграме вышэйшай адукацыі І ступені, якая забяспечвае атрыманне кваліфікацыі спецыяліста з вышэйшай адукацыяй і інтэграванай з адукацыйнымі праграмамі сярэдняй спецыяльнай адукацыі, можа быць скарачаны ўстановай вышэйшай адукацыі пры ўмове выканання патрабаванняў дадзенага адукацыйнага стандарта ў адпаведнасці з заканадаўствам.

Тэрмін навучання па адукацыйнай праграме вышэйшай адукацыі І ступені, якая забяспечвае атрыманне кваліфікацыі спецыяліста з вышэйшай адукацыяй і інтэграванай з адукацыйнымі праграмамі сярэдняй спецыяльнай адукацыі, у вячэрняй і завочнай (у тым ліку дыстанцыйнай) формах можа быць павялічаны не больш чым на 1 год адносна тэрміну навучання па дадзенай адукацыйнай праграме ў дзённай форме.

10. Агульны аб'ём адукацыйнай праграмы вышэйшай адукацыі І ступені складае 240 заліковых адзінак.

11. Сума заліковых адзінак за 1 год навучання пры атрыманні вышэйшай адукацыі ў дзённай форме складае 60 заліковых адзінак, пры навучанні па індывідуальным вучэбным плане – не больш за 75 заліковых адзінак. Пры атрыманні вышэйшай адукацыі ў вячэрняй, завочнай (у тым ліку дыстанцыйнай) формах сума заліковых адзінак за 1 год навучання, як правіла, не перавышае 60 заліковых адзінак.

ГЛАВА 3

ПАТРАБАВАННІ ДА ЗМЕСТУ ПРАФЕСІЙНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ СПЕЦЫЯЛІСТА З ВЫШЭЙШАЙ АДУКАЦЫЯЙ

12. Асноўнымі відамі прафесійнай дзейнасці спецыяліста з вышэйшай адукацыяй (далей – спецыяліст) у адпаведнасці з АКРБ 005-2011 з'яўляюцца:

58 Выдавецкая дзейнасць;

60 Дзейнасць па стварэнні праграм. Радые- і тэлевяшчанне;

639 Дзейнасць інфармацыйных агенцтваў і іншыя віды інфармацыйнага абслугоўвання;

72 Навуковыя даследаванні і распрацоўкі;

853 Сярэдняя адукацыя;

854 Вышэйшая і паслясярэдняя адукацыя;

855 Дадатковая адукацыя;

91 Дзейнасць бібліятэк, архіваў, музеяў і іншая дзейнасць у галіне культуры.

Спецыяліст можа ажыццяўляць іншыя віды прафесійнай дзейнасці пры ўмове адпаведнасці ўзроўню яго адукацыі і набытых кампетэнцый патрабаванням да кваліфікацыі работніка.

13. Аб'ектамі прафесійнай дзейнасці спецыяліста з'яўляюцца навукова-даследчыя і адукацыйныя працэсы, адукацыйныя сістэмы.

14. Спецыяліст можа вырашаць задачы прафесійнай дзейнасці наступных тыпаў:

14.1. навукова-даследчыя:

навукова-даследчая дзейнасць у складзе групы;

удзел у падрыхтоўцы навуковых справаздач, аглядаў, публікацый, патэнтаў;

арганізацыі канферэнцый;

падрыхтоўка аб'ектаў і засваенне метадаў даследавання;

праца з даведачнымі сістэмамі, пошук і апрацоўка навуковай інфармацыі;

складанне навуковых дакладаў і бібліяграфічных спісаў па зададзенай тэме;

14.2. адукацыйныя:

ажыццяўленне філалагічнага навучання і выхавання ў сферы прафесійнай дзейнасці;

14.3. педагагічныя:

выкладанне філалагічных дысцыплін ва ўстановах агульнай сярэдняй, сярэдняй спецыяльнай адукацыі, вышэйшай адукацыі, дадатковай адукацыі дарослых;

14.4. навукова-метадычныя:

удзел у падрыхтоўцы навуковай і вучэбнай літаратуры, распрацоўцы вучэбна-метадычнай і навуковай дакументацыі для забеспячэння выкладання філалагічных дысцыплін;

14.5. інавацыйныя:

распрацоўка і ўкараненне ў адукацыйны працэс інавацыйных адукацыйных тэхналогій.

ГЛАВА 4 ПАТРАБАВАННІ ДА КАМПЕТЭНТНАСЦІ СПЕЦЫЯЛІСТА

15. Спецыяліст, які засвоіў змест адукацыйнай праграмы вышэйшай адукацыі I ступені па спецыяльнасці 1-21 05 01 «Беларуская філалогія (па напрамках)», павінен валодаць універсальнымі, базавымі прафесійнымі і спецыялізаванымі кампетэнцыямі.

Універсальныя, базавыя прафесійныя і спецыялізаваныя кампетэнцыі вызначаюцца з улікам Нацыянальнай рамкі кваліфікацый вышэйшай адукацыі Рэспублікі Беларусь.

16. Спецыяліст, які засвоіў змест адукацыйнай праграмы вышэйшай адукацыі I ступені, павінен валодаць наступнымі ўніверсальнымі кампетэнцыямі (далей – УК):

УК-1. Валодаць асновамі даследчай дзейнасці, ажыццяўляць пошук, аналіз і сінтэз інфармацыі;

УК-2. Вырашаць стандартныя задачы прафесійнай дзейнасці на аснове прымянення інфармацыйна-камунікацыйных тэхналогій;

УК-3. Ажыццяўляць камунікацыі на замежнай мове для рашэння задач міжасобаснага і міжкультурнага ўзаемадзеяння;

УК-4. Працаваць у камандзе, талерантна ўспрымаць сацыяльныя, этнічныя, канфесійныя, культурныя і іншыя адрозненні;

УК-5. Быць здольным да самаразвіцця і ўдасканалення ў прафесійнай дзейнасці;

УК-6. Праяўляць ініцыятыву і адаптавацца да змен у прафесійнай дзейнасці;

УК-7. Валодаць гуманістычным светапоглядам, якасцямі грамадзянскасці і патрыятызму;

УК-8. Валодаць сучаснай культурай мыслення, выкарыстоўваць асновы філасофскіх ведаў у прафесійнай дзейнасці;

УК-9. Выяўляць фактары і механізмы гістарычнага развіцця, вызначаць грамадскае значэнне гістарычных падзей;

УК-10. Валодаць навывкамі здароўезбeрaжэння.

17. Спецыяліст, які засвоіў змест адукацыйнай праграмы вышэйшай адукацыі І ступені, павінен валодаць наступнымі базавымі прафесійнымі кампетэнцыямі (далей – БПК):

БПК-1. Разумець арганізацыю сістэмы сучаснай беларускай мовы на ўсіх яе ўзроўнях і правілы функцыянавання адзінак беларускай мовы ў маўленні;

БПК-2. Характарызаваць адзінкі беларускай мовы з пункту гледжання іх семантыкі, структуры, функцыі, нарматыўнасці;

БПК-3. Ажыццяўляць паўзроўневы лінгвістычны аналіз беларускамоўнага тэксту;

БПК-4. Выкарыстоўваць рэсурсы беларускай мовы ў вуснай і пісьмовай формах у маўленні, ажыццяўляць моўнае ўзаемадзеянне ў розных сітуацыях зносін;

БПК-5. Вызначаць заканамернасці гістарычнага развіцця фанетычнага, марфалагічнага, сінтаксічнага ладу беларускай мовы;

БПК-6. Характарызаваць этапы фарміравання беларускай літаратурнай мовы як вышэйшай формы існавання нацыянальнай мовы;

БПК-7. Выяўляць і аналізаваць дыялектныя асаблівасці ў маўленні носьбітаў беларускай мовы;

БПК-8. Характарызаваць розныя этапы развіцця беларускай літаратуры, яе асноўныя напрамкі, плыні і мастацкія метады;

БПК-9. Характарызаваць мастацкі тэкст з пункту гледжання яго аўтарства і суаднесенасці з літаратурным кірункам, школай, працаваць з тэкстам мастацкага твора на аснове метадык аналізу і інтэрпрэтацыі;

БПК-10. Выяўляць і аналізаваць філасофскія, рэлігійныя, гісторыка-культурныя, палітычныя і іншыя ідэі і канцэпцыі, якія знайшлі мастацкае ўвасабленне ў творах беларускай літаратуры;

БПК-11. Прымяняць у прафесійнай дзейнасці веды аб дасягненнях філалагічных дысцыплін, якія вывучаюць матэрыяльную і духоўную культуру славянскіх народаў;

БПК-12. Характарызаваць сяміятычную канцэпцыю мовы, аспекты плана зместу моўнага знака, узаемадзеянне і карэляцыю ўзроўняў моўнай структуры, функцыі мовы і маўлення;

БПК-13. Характарызаваць сістэму літаратуразнаўчых дысцыплін у іх сувязях з іншымі гуманітарнымі навукамі і дапаможнымі галінамі літаратуразнаўства, разглядаць літаратурны твор у арганічным адзінстве яго зместу і формы;

БПК-14. Выкарыстоўваць эфектыўныя сродкі і метады навучання беларускай мове і беларускай літаратуры, рэалізоўваць розныя формы арганізацыі навучання і кантролю ва ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі;

БПК-15. Ажыццяўляць аналіз крыніц інфармацыі, вылучаць найбольш істотныя факты, выкарыстоўваць на практыцы катэгорыяльна-паняцыйны апарат, прыняты ў прафесійным асяродку;

БПК-16. Прымяняць асноўныя метады абароны насельніцтва ад негатыўнага уздзеяння фактараў антрапагеннага, тэхнагеннага, прыроднага паходжання, прынцыпы рацыянальнага прыродакарыстання і энергазбeрaжэння, забяспечваць здаровыя і бяспечныя ўмовы працы;

БПК-17. Вызначаць прычыны псіхалагічных станаў і спосабы кіравання імі для эфектыўнага ажыццяўлення прафесійнай дзейнасці;

БПК-18. Праектаваць і рэалізоўваць працэс навучання і выхавання з апорай на сучасныя педагагічныя веды.

18. Пры распрацоўцы адукацыйнай праграмы вышэйшай адукацыі І ступені на аснове дадзенага адукацыйнага стандарта ўсе УК і БПК уключаюцца ў набор патрабаваных вынікаў засваення зместу адукацыйнай праграмы вышэйшай адукацыі І ступені ў адпаведнасці з гэтым адукацыйным стандартам.

Пэралік вызначаных дадзеным адукацыйным стандартам УК можа быць дапоўнены ўстановай вышэйшай адукацыі з улікам скіраванасці адукацыйнай праграмы вышэйшай адукацыі І ступені ва ўстанове вышэйшай адукацыі.

Пэралік спецыялізаваных кампетэнцый устаноўа вышэйшай адукацыі вызначае самастойна з улікам накіраванасці адукацыйнай праграмы вышэйшай адукацыі І ступені ва ўстаноўе вышэйшай адукацыі.

Дадатковыя УК і спецыялізаваныя кампетэнцыі вызначаюцца на аснове патрабаванняў рынку працы, абагульнення замежнага вопыту, правядзення кансультацый з вядучымі працадаўцамі, аб'яднаннямі працадаўцаў адпаведнай галіны, іншых крыніц.

Сукупнасць вызначаных дадзеным адукацыйным стандартам УК і БПК, а таксама вызначаных устаноўа вышэйшай адукацыі дадатковых УК і спецыялізаваных кампетэнцый, павінна забяспечваць спецыялісту здольнасць ажыццяўляць не менш чым адзін від прафесійнай дзейнасці, вырашаючы пры гэтым не менш аднаго тыпу задач прафесійнай дзейнасці, адзначаных у пунктах 12 і 14 дадзенага адукацыйнага стандарта.

ГЛАВА 5

ПАТРАБАВАННІ ДА ВУЧЭБНА-ПРАГРАМНАЙ ДАКУМЕНТАЦЫІ АДУКАЦЫЙНЫХ ПРАГРАМ ВЫШЭЙШАЙ АДУКАЦЫІ І СТУПЕНІ

19. Адукацыйная праграма вышэйшай адукацыі І ступені ўключае наступную вучэбна-праграмную дакументацыю:

- тыпавы вучэбны план па спецыяльнасці (напрамку спецыяльнасці);
- вучэбны план устаноўа вышэйшай адукацыі па спецыяльнасці (напрамку спецыяльнасці);
- тыпавыя вучэбныя праграмы па вучэбных дысцыплінах;
- вучэбныя праграмы ўстаноўа вышэйшай адукацыі па вучэбных дысцыплінах;
- праграмы практык.

20. Максімальны аб'ём вучэбнай нагрукі асоб, якія навучаюцца, не павінен перавышаць 54 акадэмічныя гадзіны ў тыдзень, уключаючы ўсе віды аўдыторнай і пазааўдыторнай работы.

Аб'ём абавязковых аўдыторных заняткаў, які вызначаецца ўстаноўа вышэйшай адукацыі з улікам спецыяльнасці, спецыфікі арганізацыі адукацыйнага працэсу, аснашчэння вучэбна-лабараторнай базы, інфармацыйнага, навукова-метадычнага забеспячэння, вызначаецца ў межах 24–32 аўдыторных гадзін ў тыдзень.

У гадзіны, якія адводзяцца на самастойную работу па вучэбнай дысцыпліне (модулі), уключаецца час, прадугледжаны на падрыхтоўку да экзамену (экзаменаў) і (або) заліку (залікаў) па дадзенай вучэбнай дысцыпліне (модулі).

21. Вучэбны план устаноўа вышэйшай адукацыі па спецыяльнасці (напрамку спецыяльнасці) распрацоўваецца ў адпаведнасці са структурай, прыведзенай у табліцы 1.

Табліца 1

№ п/п	Найменне відаў дзейнасці асобы, якая навучаецца, модуляў, вучэбных дысцыплін	Працаёмістасць (у заліковых адзінках)
1	Гэарэтычнае навучанне	188–210
1.1	Дзяржаўны кампанент: Сацыяльна-гуманітарны модуль (<i>Гісторыя, Паліталогія, Эканоміка, Філасофія</i>); Сучасная беларуская мова (<i>Фанетыка, Лексікалогія, Словаўтварэнне, Марфалогія, Сінтаксіс, Стылістыка і культура беларускага маўлення</i>); Гісторыя і дыялекталогія беларускай мовы (<i>Гістарычная граматыка беларускай мовы, Беларуская дыялекталогія, Гісторыя беларускай літаратурнай мовы, Гісторыя беларускага мовазнаўства</i>); Гісторыя беларускай літаратуры (<i>Гісторыя беларускай літаратуры XI–XVII стст., Гісторыя беларускай літаратуры XVIII – першай паловы XIX ст., Гісторыя беларускай літаратуры другой паловы XIX ст., Гісторыя беларускай літаратуры пачатку XX ст., Гісторыя беларускай літаратуры XX ст. (1920–1930-я гады), Гісторыя беларускай літаратуры XX ст. (1940–1980-я гады), Гісторыя беларускай літаратуры канца XX – пачатку XXI ст.</i>); Прапедэўтычны модуль (<i>Уводзіны ў мовазнаўства, Уводзіны ў літаратуразнаўства, Уводзіны ў славянскую філалогію</i>); Метадычны модуль (<i>Методыка выкладання беларускай мовы, Методыка выкладання беларускай літаратуры</i>); Лінгвістычны модуль (<i>Замежная мова</i>), Курсавыя работы, Псіхалага-педагагічны модуль (<i>Педагагіка, Псіхалогія</i>)	80–120

1.2	Кампанент установы вышэйшай адукацыі ¹	80–120
1.3	Факультатыўныя дысцыпліны	
1.4	Дадатковыя віды навучання (Фізічная культура, Бяспека жыццядзейнасці чалавека ²)	
2	Вучэбная практыка	6–15
3	Вытворчая практыка	16–22
4	Дыпломнае праектаванне	8–15
	Усяго	240

¹ Пры складанні вучэбнага плана ўстановы вышэйшай адукацыі па спецыяльнасці (напрамку спецыяльнасці) вучэбная дысцыпліна «Асновы кіравання інтэлектуальнай уласнасцю» плануецца ў якасці дысцыпліны кампанента ўстановы вышэйшай адукацыі, дысцыпліны па выбары альбо факультатыўнай дысцыпліны.

² Інтэграваная вучэбная дысцыпліна «Бяспека жыццядзейнасці чалавека» ўключае пытанні абароны насельніцтва і аб'ектаў ад надзвычайных сітуацый, радыяцыйнай бяспекі, асноў экалогіі, асноў энергазберажэння, аховы працы.

22. Размеркаванне працаёмістасці паміж асобнымі модулямі і вучэбнымі дысцыплінамі дзяржаўнага кампанента, а таксама асобнымі відамі вучэбных і вытворчых практык ажыццяўляецца ўстановай вышэйшай адукацыі.

23. Назвы вучэбных і вытворчых практык вызначаюцца ўстановай вышэйшай адукацыі з улікам асаблівасцей прафесійнай дзейнасці спецыяліста.

У вучэбным плане ўстановы вышэйшай адукацыі па спецыяльнасці (напрамку спецыяльнасці) неабходна прадугледзець праходжанне вучэбнай (азнаямленчай) практыкі на першым курсе навучання.

24. Працаёмістасць кожнай вучэбнай дысцыпліны павінна складаць не менш за тры заліковыя адзінкі. Адпаведна, працаёмістасць кожнага модуля павінна складаць не менш за шэсць заліковых адзінак.

25. Пры распрацоўцы вучэбнага плана ўстановы вышэйшай адукацыі па спецыяльнасці (напрамку спецыяльнасці) рэкамендуецца прадугледжваць у рамках кампанента ўстановы вышэйшай адукацыі модулі і вучэбныя дысцыпліны па выбары асобы, якая навучаецца, ў аб'ёме не менш чым 15 працэнтаў ад агульнага аб'ёму тэарэтычнага навучання.

26. Коды УК і БПК, фарміраванне якіх забяспечваюць модулі і вучэбныя дысцыпліны дзяржаўнага кампанента, пазначаны ў табліцы 2.

Табліца 2

№ п/п	Назвы модуляў, вучэбных дысцыплін	Коды фарміруемых кампетэнцый
1	Сацыяльна-гуманітарны модуль	
1.1	Гісторыя	УК-9
1.2	Паліталогія	УК-4,7
1.3	Эканоміка	УК-1
1.4	Філасофія	УК-8
2	Сучасная беларуская мова	БПК-1-4
3	Гісторыя і дыялекталогія беларускай мовы	
3.1	Гістарычная граматыка беларускай мовы	БПК-5
3.2	Беларуская дыялекталогія	БПК-7
3.3	Гісторыя беларускай літаратурнай мовы	БПК-6
3.4	Гісторыя беларускага мовазнаўства	БПК-1
4	Гісторыя беларускай літаратуры	БПК-8-10
5	Прапедэўтычны модуль	
5.1	Уводзіны ў мовазнаўства	БПК-12
5.2	Уводзіны ў літаратуразнаўства	БПК-13
5.3	Уводзіны ў славянскую філалогію	БПК-11
6	Метадычны модуль	БПК-14
7	Лінгвістычны модуль	УК-3

8	Курсавыя работы	УК-1,2,5; БПК-15
9	Псіхалага-педагагічны модуль	УК-6
9.1	Педагогіка	БПК-18
9.2	Псіхалогія	БПК-17
10	Дадатковыя віды навучання	
10.1	Фізічная культура	УК-10
10.2	Бяспека жыццядзейнасці чалавека	БПК-16

27. Вынікі навучання па модулях і вучэбных дысцыплінах дзяржаўнага кампанента (ведаць, умець, валодаць) вызначаюцца вучэбнымі праграмамі.

28. У тыпавых вучэбных праграмах па вучэбных дысцыплінах прыводзіцца прыкладны пералік вынікаў навучання.

29. Вынікі навучання павінны быць суаднесены з патрабаванымі вынікамі засваення зместу адукацыйнай праграмы вышэйшай адукацыі I ступені (кампетэнцыямі).

30. Сукупнасць запланаваных вынікаў навучання павінна забяспечваць выпускніку фарміраванне ўсіх УК і БПК, вызначаных дадзеным адукацыйным стандартам, а таксама ўсіх дадатковых УК і спецыялізаваных кампетэнцый, вызначаных установай вышэйшай адукацыі самастойна.

ГЛАВА 6 ПАТРАБАВАННІ ДА АРГАНІЗАЦЫІ АДУКАЦЫЙНАГА ПРАЦЭСУ

31. Педагагічныя работнікі ўстановы вышэйшай адукацыі павінны:

займацца навукова-метадычнай дзейнасцю;

валодаць сучаснымі адукацыйнымі, у тым ліку інфармацыйнымі тэхналогіямі, неабходнымі для арганізацыі адукацыйнага працэсу на належным узроўні;

валодаць асобаснымі якасцямі і кампетэнцыямі, якія дазваляюць эфектыўна арганізоўваць вучэбную і выхаваўчую работу са студэнтамі, курсантамі, слухачамі.

Для ажыццяўлення адукацыйнага працэсу могуць прыцягвацца спецыялісты рэальнага сектара эканомікі, дзейнасць якіх звязана са спецыяльнасцю вышэйшай адукацыі I ступені, у адпаведнасці з заканадаўствам.

32. Установа вышэйшай адукацыі павінна валодаць:

матэрыяльна-тэхнічнай базай, неабходнай для арганізацыі адукацыйнага працэсу, самастойнай работы і развіцця асобы студэнта, курсанта, слухача;

сродкамі навучання, неабходнымі для рэалізацыі адукацыйнай праграмы вышэйшай адукацыі I ступені (прыборы, абсталяванне, інструменты, вучэбна-наглядныя дапаможнікі, камп'ютары, камп'ютарныя сеткі, аўдыявізуальныя сродкі і іншыя матэрыяльныя аб'екты).

Функцыянаванне інфармацыйна-адукацыйнага асяроддзя ўстановы вышэйшай адукацыі забяспечваецца адпаведнымі сродкамі інфармацыйна-камунікацыйных тэхналогій і павінна адпавядаць заканадаўству.

Асобы, якія навучаюцца, з ліку асоб з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця павінны быць забяспечаны адаптаванымі друкаванымі і (або) электроннымі адукацыйнымі рэсурсамі.

У выпадку прымянення дыстанцыйных адукацыйных тэхналогій дапускаецца замена спецыяльна абсталяваных памяшканняў іх віртуальнымі аналагамі, якія дазваляюць асобам, якія навучаюцца, набыць кампетэнцыі, вызначаныя ў главе 4 дадзенага адукацыйнага стандарта.

33. Навукова-метадычнае забеспячэнне адукацыйнага працэсу павінна адпавядаць наступным патрабаванням:

вучэбныя дысцыпліны (модулі) павінны быць забяспечаны сучаснай вучэбнай, даведачнай, іншай літаратурай, вучэбнымі праграмамі, вучэбна-метадычнай дакументацыяй, інфармацыйна-аналітычнымі матэрыяламі, у тым ліку ў электронным выглядзе;

павінен быць забяспечаны доступ для кожнага студэнта, курсанта, слухача да бібліятэчных фондаў, электронных сродкаў навучання, электронных інфармацыйных

рэсурсаў (лакальнага доступу, аддаленага доступу) па ўсіх вучэбных дысцыплінах (модулях).

Навукова-метадычнае забеспячэнне павінна быць арыентавана на распрацоўку і ўкараненне ў адукацыйны працэс інавацыйных адукацыйных тэхналогій, адэкватных кампетэнтнасцям падыходу (крэатыўнага і дыялогавага навучання, варыятыўных мадэляў самастойнай работы, модульных і рэйтынговых сістэм навучання, тэставых і іншых сістэм ацэньвання ўзроўню кампетэнцый і іншае).

Абавязковым элементам навукова-метадычнага забеспячэння адукацыйнага працэсу з'яўляецца размешчаны на афіцыйным сайце ўстановы вышэйшай адукацыі ў глабальнай камп'ютарнай сетцы Інтэрнэт каталог вучэбных дысцыплін (модуляў), які адпавядае наступным патрабаванням:

уключае ў сябе зручную ў выкарыстанні і актуальную інфармацыю, даступную для абітурыентаў на этапе ўступнай кампаніі, а таксама для студэнтаў, курсантаў, слухачоў на працягу ўсяго перыяду навучання;

прапанована на рускай і (або) беларускай мове і англійскай мове;

апісанне кожнай вучэбнай дысцыпліны (модуля) змяшчае кароткі змест, фарміруемыя кампетэнцыі, вынікі навучання (ведаць, умець, валодаць), семестр, прэрэквізіты, працаёмкасць ў заліковых адзінках (крэдытах), колькасць аўдыторных гадзін і самастойнай работы, патрабаванні і формы бягучай і прамежкавай атэстацыі;

аб'ём апісання вучэбнай дысцыпліны (модуля) складае максімум адну старонку;

каталог вучэбных дысцыплін (модуляў) суправаджаецца структурнай схемай адукацыйнай праграмы вышэйшай адукацыі I ступені з заліковымі адзінкамі.

Установы вышэйшай адукацыі маюць права самастойна прымаць рашэнне аб фармаце каталога вучэбных дысцыплін (модуляў) і паслядоўнасці прадстаўлення інфармацыі.

34. Патрабаванні да арганізацыі самастойнай работы вызначаюцца заканадаўствам.

35. Патрабаванні да арганізацыі ідэалагічнай і выхаваўчай работы вызначаюцца ў адпаведнасці з рэкамендацыямі па арганізацыі ідэалагічнай і выхаваўчай работы ва ўстановах вышэйшай адукацыі і праграмна-плануючай дакументацыяй выхавання.

36. Канкрэтныя формы і працэдурныя прамежкавага кантролю ведаў навучэнцаў па кожнай вучэбнай дысцыпліне распрацоўваюцца адпаведнай кафедрай установы вышэйшай адукацыі і адлюстроўваюцца ў вучэбных праграмах установы вышэйшай адукацыі па вучэбных дысцыплінах.

37. Для атэстацыі асоб, якія навучаюцца, на адпаведнасць іх персанальных дасягненняў паэтапным або канчатковым патрабаванням адукацыйнай праграмы вышэйшай адукацыі I ступені ствараюцца фонды ацэначных сродкаў, якія ўключаюць тыпавыя заданні, заданні адкрытага тыпу, заданні камунікатыўнага тыпу, кантрольныя работы, тэсты, комплексныя кваліфікацыйныя заданні, тэматыку курсавых праектаў (курсавых работ), метадычныя распрацоўкі па інавацыйных формах навучання і кантролю за фарміраваннем кампетэнцый, тэматыку і прынцыпы складання эсэ, формы анкет для правядзення самаацэнкі кампетэнцый асоб, якія навучаюцца, і іншае. Фонды ацэначных сродкаў распрацоўваюцца адпаведнымі кафедрамі ўстановы вышэйшай адукацыі.

38. Ацэначнымі сродкамі павінна прадугледжвацца ацэнка здольнасці асоб, якія навучаюцца, да творчай дзейнасці, іх гатоўнасць весці пошук вырашэння новых задач, звязаных з недастатковасцю канкрэтных спецыяльных ведаў і адсутнасцю агульнапрынятых алгарытмаў.

ГЛАВА 7 ПАТРАБАВАННІ ДА ВЫНІКОВАЙ АТЭСТАЦЫІ

39. Выніковая атэстацыя ажыццяўляецца дзяржаўнай экзаменацыйнай камісіяй.

Да выніковай атэстацыі дапускаюцца студэнты, курсанты, слухачы, якія цалкам выканалі адпаведныя вучэбны план і вучэбныя праграмы.

Выніковая атэстацыя студэнтаў, курсантаў, слухачоў пры засваенні адукацыйнай праграмы вышэйшай адукацыі I ступені па спецыяльнасці 1-21 05 01 «Беларуская філалогія (па напрамках)» праводзіцца ў форме дзяржаўнага экзамену па спецыяльнасці, напрамку спецыяльнасці і абароны дыпломнай работы.

Пры падрыхтоўцы да выніковай атэстацыі фарміруюцца або развіваюцца кампетэнцыі, прыведзеныя ў табліцы 2 дадзенага адукацыйнага стандарта.

40. Праграма дзяржаўнага экзамену распрацоўваецца ўстановай вышэйшай адукацыі ў адпаведнасці з Правіламі правядзення атэстацыі студэнтаў, курсантаў, слухачоў пры засваенні зместу адукацыйных праграм вышэйшай адукацыі.

41. Патрабаванні да структуры, зместу, аб'ёму і парадку абароны дыпломнай работы вызначаюцца ўстановай вышэйшай адукацыі на аснове дадзенага адукацыйнага стандарта і Правілаў правядзення атэстацыі студэнтаў, курсантаў, слухачоў пры засваенні зместу адукацыйных праграм вышэйшай адукацыі.

Тэматыка дыпломных работ павінна вызначацца актуальнасцю і практычнай значнасцю.